

Laidiens: 26.03.2002., Nr. 47

Ministru kabineta noteikumi Nr.127

Rīgā 2002.gada 19.martā (prot. Nr.12, 21.§)

Epizootiju uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas kārtība

Izdoti saskaņā ar

“Veterinārmedicīnas likuma” 26.panta pirmo daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka epizootisko slimību (pielikums) profilakses pasākumus un to paziņošanas kārtību, ierobežojumus mājdzīvnieku un mājas apstākļos audzētu savvaļas dzīvnieku iespējamās saslimšanas gadījumā, apkarošanas pasākumu kopumu pēc karantīnas noteikšanas, uzliesmojuma likvidēšanas un draudu novēršanas pasākumus, ja ir saslimuši savvaļas dzīvnieki, dzīvnieku pārvadāšanas ierobežojumus, transportlīdzekļu tīrīšanas un dezinfekcijas kārtību, ierobežojumus dzīvnieku izcelsmes produktu iegūšanai un dzīvnieku izcelsmes atkritumu izbarošanas kārtību slimību apkarošanas laikā, slimību apkarošanas pasākumos iesaistīto institūciju un personu darbību un pienākumus.

2. Ja ir epizootiskas slimības (turpmāk — slimība) uzliesmojums (situācija, kad dzīvniekam ir konstatēta saslimšana, kuras apstiprināšanai laboratoriskie izmeklējumi veikti Valsts veterinārmedicīnas diagnostikas centrā saskaņā ar Pārtikas un veterinārā dienesta noteiktajām metodēm (turpmāk — oficiāli apstiprināta diagnoze)), Pārtikas un veterinārā dienesta valsts galvenais pārtikas un veterinārais inspektors informē Ministru prezidentu par iespējamo ārkārtējo situāciju valstī. Ja slimības uzliesmojums ir tuvu valsts robežai un karantinējamā vai inficētā zona aptver divu vai vairāku valstu teritorijas, slimības apkarošanas pasākumi tiek veikti, ievērojot Starptautiskā epizootiskā biroja rekomendācijas.

3. Noteikumu uzraudzību un kontroli veic:

3.1. Pārtikas un veterinārais dienests sadarbībā ar Valsts meža dienestu —, ja ir saslimuši savvaļas dzīvnieki;

3.2. Pārtikas un veterinārais dienests —, ja ir saslimuši mājdzīvnieki un mājas apstākļos audzēti savvaļas dzīvnieki.

4. Pārtikas un veterinārais dienests slimības apkarošanas laikā:

4.1. saskaņā ar zemkopības ministra instrukciju pārbauda un iznīcina slimības inkubācijas periodā no inficētās novietnes (novietne, kurā atrodas slims dzīvnieks) izvestos dzīvniekus, dzīvnieku izcelsmes produktus, dzīvnieku barību, piesārņotos materiālus un priekšmetus;

4.2. informē novietnes īpašniekus, dzīvnieku tirgotājus, presi un citus sabiedrības informācijas līdzekļus, izstāžu un konkursu rīkotājus par kārtību, kāda jāievēro slimības apkarošanas laikā;

4.3. izveido darba grupu slimības apkarošanas pasākumu plānošanai, slimības izplatības novērtēšanai, prognozēšanai un efektīvai novēršanai;

4.4. nosaka kārtību, kādā Pārtikas un veterinārā dienesta teritoriālās struktūrvienības vadītāji informēs dzīvnieku novietņu, dzīvnieku izcelsmes produktu pārstrādes uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) īpašniekus un citas slimības apkarošanas procesā iesaistītās personas par rīkojumiem un pieņemtajiem lēmumiem, kā arī to izpildes kontroli.

5. Mazgāšanu un dezinfekciju, paraugu ņemšanu laboratoriskajiem izmeklējumiem, laboratorisko diagnostiku un diferenciāldiagnostiku, dzīvnieku vakcināciju, transportlīdzekļu vai to kravas iesaiņojuma aizzīmogošanu, novietņu reģistra izveidošanu un attiecīgās informācijas saglabāšanu, dzīvnieku ievietošanu novietnē pēc mazgāšanas un dezinfekcijas, vakcinēto dzīvnieku marķēšanu, inficētās barības vai citu piesārņotu materiālu un atkritumu iznīcināšanu kontrolē Pārtikas un veterinārā dienesta teritoriālās struktūrvienības pārtikas un veterinārais inspektors (turpmāk — inspektors) saskaņā ar zemkopības ministra instrukciju.

II. Epizootisko slimību profilakses pasākumi

un to paziņošanas kārtība

6. Dzīvnieku profilaktiskā vakcinācija pret slimībām ir aizliegta, izņemot vakcināciju pret Ņūkāsas slimību. Pret Ņūkāsas slimību vakcinētus putnus seroloģiski izmeklē, nosakot intracerebrālās patogenitātes indeksu.

7. Slimību profilaksei un apkarošanai nedrīkst lietot hiperimūno serumu.

8. Vakcinētos dzīvniekus marķē un pārvieto vakcinācijas teritorijas ietvaros, izņemot šajos noteikumos minētos gadījumus.

9. Slimību uzliesmojuma un apkarošanas laikā inspektors organizē:

9.1. dzīvnieku liķu, kautķermeņu, dzīvnieku izcelsmes produktu un dzīvnieku izcelsmes atkritumu likvidēšanu. Dzīvnieku liķu apglabāšanas vietu saskaņo ar reģionālo vides pārvaldi;

9.2. barības, mēslu, vircas vai citu piesārņotu materiālu likvidēšanu.

10. Dzīvnieku īpašnieks vai praktizējošs veterinārārsts nekavējoties ziņo Pārtikas un veterinārā dienesta teritoriālajai struktūrvienībai, bet attiecīgā struktūrvienība — Pārtikas un veterinārajam dienestam, kā arī rajona pašvaldībai:

10.1. ja ir aizdomas par slimību uzliesmojumu;

10.2. ja ir konstatēti dzīvnieki, kas tiešā vai netiešā ceļā ir kontaktējušies ar kādu no slimības ierosinātājiem un kuriem parādās slimības klīniskās pazīmes (turpmāk — iespējami slimi dzīvnieki);

10.3. par patologanatomiskās sekcijas rezultātiem, kas netieši norāda uz saslimšanu ar kādu slimību.

11. Konstatējot ar mutes un nagu sērgu iespējami slimu dzīvnieku, Pārtikas un veterinārā dienesta teritoriālā struktūrvienība divu dienu laikā sniedz Sabiedrības veselības aģentūras teritoriālajai institūcijai rakstisku informāciju, kurā norāda:

11.1. slimības konstatēšanas vietu;

11.2. slimības ierobežošanai veiktos pasākumus.

III. Pasākumi mājdzīvnieku un mājas apstākļos audzētu

savvaļas dzīvnieku iespējamās saslimšanas gadījumā

12. Pēc paziņošanas par dzīvnieku iespējamo saslimšanu inspektors nodrošina to novietņu uzraudzību, kurās atrodas iespējami slimi dzīvnieki un kurās ar cilvēku, dzīvnieku vai priekšmetu starpniecību no inficētās novietnes ir ienests slimības ierosinātājs (turpmāk — iespējami inficēta novietne). Praktizējošs veterinārārsts, kurš noslēdzis līgumu ar Pārtikas un veterinārā dienesta teritoriālās struktūrvienības vadītāju par konkrētu pretepidemisko pasākumu veikšanu (turpmāk — veterinārārsts):

12.1. veic dzīvnieku liķu patoloģianatomisko sekciju diagnozes precizēšanai;

12.2. ņem paraugus laboratoriskai izmeklēšanai.

13. Dzīvus dzīvniekus diagnozes precizēšanai nosūta uz laboratoriju. Transportēšanas laikā nodrošina nepieciešamos apstākļus, lai nepieļautu slimības tālāku izplatīšanos.

14. Pārtikas un veterinārais dienests izveido krīzes centra darba grupu, kas organizē epizootoloģiskos pētījumus un:

14.1. iegūst informāciju par dzīvnieku saslimšanas perioda ilgumu;

14.2. iegūst informāciju par slimības iespējamiem izcelsmes avotiem;

14.3. identificē un reģistrē novietnes un tos dzīvniekus, kuri, kontaktējoties ar kādu slimības ierosinātāju, var saslimt (turpmāk — uzņēmīgs dzīvnieks);

14.4. identificē un reģistrē iespējami inficētās novietnes;

14.5. noskaidro dzīvnieku, personu, transportlīdzekļu, gaļas, kautķermeņu, dzīvnieku izcelsmes produktu, piesārņotu materiālu un priekšmetu pārvietošanas ceļus un galamērķi;

14.6. noskaidro kukaiņu — slimības pārnēsātāju — klātbūtni un izplatību attiecīgajā ar slimību inficētajā teritorijā.

15. Novietnē, kur ir konstatēti iespējami slimi dzīvnieki, līdz karantīnas noteikšanai inspektors organizē uzraudzības pasākumus un nodrošina šādu prasību izpildi:

15.1. veterinārārsts par visām novietnē esošajām dzīvnieku sugām, ņemot vērā dzīvnieku vecumu un fizioloģiskās grupas, izveido reģistru. Reģistrā norāda to dzīvnieku skaitu, kuri ir nobeigušies, kuriem ir slimības klīniskās pazīmes, kuriem nav slimības klīnisko pazīmju, pārbaudes laikā dzimušo dzīvnieku vai izšķīlušos cāļu skaitu. Veterinārārsts regulāri pārbauda novietni un papildina reģistru;

15.2. dzīvnieku īpašniekam aizliegts pārvietot dzīvniekus ārpus to atrašanās vietas, izņemot gadījumus, ja veterinārārsts atļauj tos izvietot novietnes teritorijā ar nosacījumu, ka dzīvnieki nenonāks kontaktā ar citiem dzīvniekiem un kukaiņiem — slimības pārnēsātājiem;

15.3. dzīvnieku īpašniekam aizliegts uzņēmīgos dzīvniekus ievest saimniecības teritorijā vai izvest ārpus tās bez veterinārārsta atļaujas;

15.4. personas, dzīvnieki, transportlīdzekļi, gaļa, liemeņi, dzīvnieku barība, darbarīki, atkritumi, mēsli, virca vai piesārņoti produkti tiek pārvietoti uz novietni vai no tās, ja ir veterinārārsta atļauja;

15.5. īpašnieks pie novietnes ieejas un izejas saskaņā ar veterinārārsta norādījumiem novieto dezinfekcijas paklājus, kurus piesūcina ar dezinficējošiem šķīdumiem, kas iedarbojas uz attiecīgo slimības ierosinātāju;

15.6. saskaņā ar šo noteikumu 14.punktā minētajām prasībām veic epizootoloģiskos pētījumus;

15.7. ja ir aizdomas par klasisko cūku mēri vai Āfrikas cūku mēri, šajā punktā minētos ierobežojumus var attiecināt uz citām novietnē esošām dzīvnieku sugām;

15.8. ja 15 dienu laikā klasiskā cūku mēra vai Āfrikas cūku mēra slimības diagnoze nav oficiāli apstiprināta, dzīvniekus var pārvietot uz kautuvi, lai tos nekavējoties nokautu. No šiem dzīvniekiem iegūto gaļu drīkst izplatīt pēc termiskas apstrādes, kas garantē slimības ierosinātāja iznīcināšanu;

15.9. ja ir aizdomas par mutes un nagu sērgu, aizliegts izvest pienu. Novietnē, kurā nav nodrošināti attiecīgi piena glabāšanas apstākļi, pienu nosūta uz piena pārstrādes uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) termiskai apstrādei ar metodēm, kuras nodrošina slimības ierosinātāja iznīcināšanu;

15.10. ja ir aizdomas par Ņūkāsas slimību, olas nosūta uz olu produktu ražošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību). Putnus nosūta uz kautuvi, lai tos nekavējoties nokautu;

15.11. ja ir aizdomas par putnu gripu, olas nosūta uz olu produktu ražošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību). Putnus nosūta uz kautuvi, lai tos nekavējoties nokautu;

15.12. ja ir aizdomas par Āfrikas zirgu mēri, novietnē un tās apkārtnē iznīcina kukaiņus — slimības pārnēsātājus;

15.13. ja ir aizdomas par cūku vezikulāro slimību, veterinārārsts divdesmit astotajā dienā pēc pirmo paraugu nosūtīšanas laboratoriskai izmeklēšanai atkārtoti ņem paraugus.

16. Šo noteikumu 15.punktā minētos pasākumus inspektors var piemērot citām novietnēm, kuru izvietojums vai saistība ar iespējami inficēto novietni tieši apdraud tās vai pieļauj tālāku slimības izplatīšanos.

17. Uzraudzības pasākumus, kas veicami, ja ir konstatēti iespējami slimi dzīvnieki, atceļ, ja laboratoriskajos izmeklējumos oficiāli apstiprināts, ka dzīvnieki ir klīniski veseli. Ja ir aizdomas par cūku vezikulāro slimību, pasākumus īsteno līdz šo noteikumu 15.13.apakšpunktā minēto prasību izpildei.

IV. Slimību apkarošanas pasākumi

pēc karantīnas noteikšanas

18. Pēc karantinējamās teritorijas norobežošanas inficētajā novietnē:

18.1. veic šo noteikumu 15.punktā minētos pasākumus;

18.2. visus novietnē esošos uzņēmīgos dzīvniekus veterinārārsta uzraudzībā nogalina turpat novietnē. Dzīvniekus nogalinot, izvēlas metodes, lai nodrošinātu slimības tālāku neizplatīšanos un dzīvnieku labturības prasību izpildi;

18.3. nogalinātos un mirušos dzīvniekus, kā arī piesārņotos atkritumus, materiālus un priekšmetus likvidē, lai neradītu slimības tālākas izplatīšanās risku;

18.4. dzīvnieku izcelsmes produktus, inkubējamās olas, izšķīlušos cāļus un jaundzimušos dzīvniekus, kas iegūti laikposmā no slimības ierosinātāja iekļūšanas organismā līdz saslimšanas klīnisko pazīmju parādīšanās brīdim (turpmāk — inkubācijas periods), pārbauda un likvidē, lai neradītu slimības tālākas izplatīšanās draudus;

18.5. pēc šo noteikumu 18.2. un 18.3.apakšpunktā minēto pasākumu izpildes novietni, tās apkārtni, piesārņotos transportlīdzekļus un ekipējumu mazgā un dezinficē veterinārārsta uzraudzībā.

19. Pēc oficiāli apstiprinātas diagnozes par dzīvnieku saslimšanu ar Āfrikas zirgu mēri 20 kilometru rādiusā ap inficēto novietni izvietotajās novietnēs veic vienu no šādiem pasākumiem:

19.1. piemēro šo noteikumu 15.punktā noteiktās prasības, kā arī vakcinē un marķē visus uzņēmīgos dzīvniekus;

19.2. ņemot vērā ģeogrāfiskos, ekoloģiskos un meteoroloģiskos apstākļus, kā arī dzīvnieku kustības intensitāti un slimības izplatīšanās ātrumu un gaitu attiecīgajā teritorijā, piemēro šo noteikumu 18.punktā noteiktās prasības.

20. Šo noteikumu 18.punktā minēto pasākumu kopumu inspektors var piemērot citām novietnēm, kuru izvietojums vai saistība ar inficēto novietni tieši apdraud tās vai pieļauj slimības tālāku izplatīšanos.

21. Novietnē, kurā ir divi vai vairāk nodalītu dzīvnieku ganāmpulku un kādā no tiem nav novērota dzīvnieku iespējamā saslimšana vai oficiālie laboratoriskie izmeklējumi to neapliecina, slimības neskartajam ganāmpulkam var nenoteikt ierobežojumus un slimību apkarošanas pasākumus, ja:

21.1. nodrošina dzīvnieku atsevišķu turēšanu, kopšanu, slaukšanu un barošanu, nepieļaujot slimības tālāku izplatīšanos;

21.2. slimības neskartajā ganāmpulkā piemēro aizsardzības zonā veicamos pasākumus.

22. Pēc ārkārtējo situāciju valsts operatīvās komisijas lēmuma Pārtikas un veterinārais dienests organizē karantinējamās teritorijas norobežošanu. Tajā nosaka:

22.1. aizsardzības zonu, kuras rādiuss nav mazāks par trim kilometriem, un uzraudzības zonu, kuras rādiuss nav mazāks par 10 kilometriem, ja konstatēts Ņūkāsas slimības, putnu gripas, mutes un nagu sērgas, klasiskā cūku mēra, Āfrikas cūku mēra, cūku vezikulārās slimības, vezikulārā stomatīta, govju mēra, mazo atgremotāju mēra, nodulārā dermatīta, Rifta ielejas drudža, zilās mēles slimības, aitu un kazu baku, Tešena slimības, briežu hemorāģiskās slimības uzliesmojums;

22.2. aizsardzības zonu, kuras rādiuss nav mazāks par 100 kilometriem, un uzraudzības zonu, kuras rādiuss nav mazāks par 150 kilometriem, ja konstatēts Āfrikas zirgu mēris.

23. Aizsardzības zonā esošajās novietnēs ievēro šādas prasības:

23.1. ja ir Āfrikas cūku mēra vai klasiskā cūku mēra uzliesmojums, dzīvniekus pārvieto ārpus aizsardzības zonas, ja pēc inficētās novietnes mehāniskas tīrīšanas, mazgāšanas un dezinfekcijas ir pagājusi 21 diena. Kliniski veselus dzīvniekus, neievērojot noteikto 21 dienas ierobežojumu, var pārvietot uz aizsardzības vai uzraudzības zonā esošu kautuvi vai aizsardzības zonā esošu novietni;

23.2. ja ir Ņūkāsas slimības vai putnu gripas uzliesmojums, putnus, kurus paredzēts nekavējoties nokaut ārpus novietnes, var izvest uz aizsardzības vai uzraudzības zonā esošu kautuvi;

23.3. ja ir Ņūkāsas slimības uzliesmojums, diennakti vecus cāļus un jaunas dējējvistas var izvest:

23.3.1. uz uzraudzības zonā esošu novietni, ja šajā teritorijā neatrodas putnu novietne;

23.3.2. ārpus aizsardzības un uzraudzības zonas, nodrošinot izvesto putnu uzraudzību. Ja novietnē, no kuras tika atvesti putni, ir konstatēta putnu iespējama saslimšana vai oficiālie laboratoriskie izmeklējumi to apliecina, tad turpmākās 21 dienas laikā ārpus aizsardzības un uzraudzības zonas esošajā novietnē izvietotos putnus var izvest uz kautuvi, lai tos nekavējoties nokautu;